

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

05 decembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte – Toma Nadejda,

Judecători – Guzun Ion, Catan Liliana, Diaconu Iurie, Boico Victor,

a judecat în ședință, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți Pasat Liliana, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 03 mai 2022, în cauza penală privindu-l pe

Antoniuc Mihail Xxxx, xxxx.

Termenul examinării cauzei:

Instanța de fond: 29.12.2020 – 21.05.2021;

Instanța de apel: 09.06.2021 – 03.05.2022;

Instanța de recurs: 06.07.2022 – 05.12.2022.

Asupra recursului ordinar în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Bălți, sediul Central din 21 mai 2021, Antoniuc Mihail a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunilor prevăzute la art. 201¹ alin. (1) lit. b), art. 320¹ și art. 320¹ Cod penal, cu aplicarea pedepsei după cum urmează:

- în baza art. 201¹ alin. (1) lit. b) Cod penal, sub formă de închisoare pe un termen de 10 (zece) luni;

- în baza art. 320¹ Cod penal, sub formă de închisoare pe un termen de 5 (cinci) luni;

- în baza art. 320¹ Cod penal, sub formă de închisoare pe un termen de 5 (cinci) luni.

În conformitate cu prevederile art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate s-a stabilit lui Antoniuc Mihail pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 1 (unu) an.

În temeiul art. 72 alin. (3) Cod penal s-a dispus executarea pedepsei închisorii de către Antoniuc Mihail în penitenciar de tip semiînchis.

S-au încasat din contul inculpatului Antoniu Mihail în beneficiul statului cheltuielile de judecată în sumă de 448 (patru sute patruzeci și opt) lei.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, Antoniu Mihail o perioadă îndelungată de timp cuprinsă de la începutul anului 2019 și până în prezent, în scopul instalării puterii și controlului asupra victimei - bunicii sale, prin intimidare sistematică și repetate amenințări cu răfuială fizică petrecute în prezent precum și în trecut, a admis atacuri fizice și acte vătămătoare față de ultima exprimate prin: abuzuri verbale; distrugerea bunurilor care aparțin victimei; izolarea de prieteni, vecini sau alte potențiale surse de sprijin; furturi; controlul asupra banilor, lucrurilor personale ale victimei, alimentelor, deplasărilor, telefonului și a altor surse de îngrijire și protecție; abuzând-o verbal pe victima - bunica sa Ivleva Olga, numind-o cu cuvinte obscene, înjosindu-i demnitatea, pricinuindu-i suferințe psihice.

La 01 octombrie 2020 în jurul orei 16:00 Antoniu Mihail a venit la domiciliul bunicii sale Ivleva Olga, amplasat pe str. xxxx în mun. xxxx, unde a inițiat un conflict, solicitând de la partea vătămată bani, în procesul căruia intenționat a îmbrâncit-o, fapt pentru care ultima a căzut la podea, fiindu-i cauzate leziuni corporale neînsemnate ale integrității corporale exprimate prin echimoza pe antebrațul drept.

Conform raportului psihologic nr. xxxx din 01 decembrie 2020 la Ivleva Olga s-a constatat traumă psihologică care se manifestă prin grad ridicat de anxietate, izolare, intimidare în scop de impunerea voinței și a controlului personal din partea agresorului-nepotului său, acestea fiind rezultatul intimidării și violenței domestice sistematice. În rezultatul acțiunilor ilegale admise sistematic de către agresorul Antoniu Mihail, victima Ivleva Olga a devenit mai puțin transparentă și închisă mediului social imediat: vecinii, prietenii, colegii, fiind evidentă și izolarea socială a acesteia, căpătând o stigmă în ochii celorlalți și în același timp un sentiment de stigmă și culpă care o face să se izoleze.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmate de probele administrate, instanța a reținut că, în drept faptele inculpatului întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (1) lit. b) Cod penal - *violența în familie*, adică *acțiunea sau inacțiunea intenționată comisă de un membru al familiei în privința altui membru al familiei, manifestată prin intimidare în scop de impunere a voinței sau a controlului personal asupra victimei.*

Tot el, știind cu certitudine că în conformitate cu încheierea Judecătorei Bălți și a ordonanței de protecție a victimei violenței în familie din 14.07.2020 este obligat de a nu se apropia de locul de trai a victimei violenței în familie cet. Ivleva Olga, amplasat în mun. xxxx str. xxxx și de a nu se apropia și a contacta cu victima Ivleva Olga pe o perioadă de timp de 90 de zile, fiind prevenit despre consecințele neexecutării acestei

hotărâri judecătorești, la data de 14.08.2020 în jurul orei 20:00, fiind în stare de ebrietate alcoolică, contrar interdicțiilor dispuse de instanța de judecată, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor prejudiciabile și dorind survenirea acestora, a intrat în locuința cet. Ivleva Olga, situată pe str. Vatutin 3 din mun. Bălți, a vorbit cu aceasta cu vocea ridicată, fiind ulterior scos din locuință numai la sosirea angajaților de poliție din cadrul Inspectoratului de Poliție Bălți.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmate de probele administrate, instanța a reținut că, în drept faptele inculpatului întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 320¹ Cod penal - *neexecutarea intenționată a măsurilor stabilite de instanța de judecată în ordonanța de protecție a victimei violenței în familie*.

Tot el, pe parcursul perioadei de timp de la 14.07.2020 până la 08.10.2020, știind cu certitudine că în privința lui la 14.07.2020 de către Judecătoria Bălți sediul Central a fost emisă ordonanța de protecție în favoarea victimei violenței în familie Ivleva Olga, agresată de Antoniuc Mihail, conform căreia el are obligația pentru o perioadă de 90 de zile, începând de la 14.07.2020 ora 12:00 și până la 12.10.2020 ora 12:00, de a nu se apropia de locul de trai a victimei Ivleva Olga pe adresa mun. xxxx str. xxxx, excepție fiind cazurile de soluționare a litigiilor în instanțele competente, de a nu contacta victima Ivleva Olga sub nici o formă, inclusiv telefonic, prin corespondență sau în orice alt mod, ignorând măsurile de protecție date stabilite de către instanța de judecată în scopul reducerii violenței și dispariției ei, acționând intenționat, urmărind premeditat scopul neexecutării acestor măsuri, termenul aplicării cărora nu a expirat, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând și dorind survenirea urmărilor prejudiciabile, periodic venea la domiciliul victimei Ivleva Olga, situat în mun. xxxx str. xxxx, unde avea interdicție, și iniția conflicte, în cadrul cărora Antoniuc Mihail i-a aplicat forța fizică, punându-i în pericol securitatea, sănătatea și bunăstarea personală a bunicii Ivleva Olga, iar la 08.10.2020 în jurul orei 07:00 el din nou a venit la domiciliul victimei pe adresa sus indicată și în cadrul conflictului inițiat, exprimându-se în adresa cet. Ivleva Olga cu cuvinte obscene, a împins-o de mai multe ori, după ce a părăsit fața locului.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmate de probele administrate, instanța a reținut că, în drept faptele inculpatului întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 320¹ Cod penal - *neexecutarea măsurilor din ordonanța de protecție a victimei violenței în familie, adică neexecutarea intenționată a măsurilor stabilite de instanța de judecată în ordonanța de protecție a victimei violenței în familie*.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către avocatul Rodica Cojocar în numele inculpatului, prin care a solicitat admiterea cererii de apel, cu casarea sentinței în partea pedepsei aplicate și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru

prima instanță, prin care a stabilită lui Antoniu Mihail o pedeapsă mai blândă, non privativă de libertate.

3.1. În motivarea cererii de apel a invocat că, pedeapsa stabilită lui Antoniu Mihail este prea aspră, instanța neluând în considerație faptul că inculpatul și-a recunoscut vina, a solicitat examinarea cauzei în procedură simplificată.

Ulterior, până la începerea examinării în fond a cererii de apel, inculpatul Antoniu Mihail a depus o cerere prin care a solicitat aplicarea în privința sa, în partea învinuirii înaintate în baza art. 320¹ și art. 320¹ Cod penal, a prevederilor Legii nr. 243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

În ședința instanței de apel avocatul Rodica Cojocar, și însuși inculpatul Antoniu Mihail, au solicitat admiterea apelului, casarea sentinței în partea stabilirii pedepsei și emiterea unei noi hotărâri privind liberarea lui Antoniu Mihail de la executarea pedepsei stabilite în baza art. 320¹ și art. 320¹ Cod penal în temeiul Legii nr. 243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, iar în baza art. 201¹ alin. (1) lit. b) Cod penal să-i fie stabilită o pedeapsă non privativă de libertate.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 03 mai 2022, a fost admis, apelul avocatului Rodica Cojocar în numele inculpatului, inclusiv din alte motive decât cele invocate, cu casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează:

Se încetează procesul penal în cauza lui Antoniu Mihail recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 320¹ și art. 320¹ Cod penal, cu liberarea acestuia de la executarea pedepsei penale în temeiul art. 2 alin. (1) din Legea nr. 243 din 24 decembrie 2021, privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

Antoniu Mihail a fost recunoscut vinovat pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (1) lit. b) Cod penal și în baza acestei legi i s-a stabilit pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 10 (zece) luni.

În conformitate cu art. 72 alin. (3) Cod penal, pedeapsa închisorii stabilită conform prezentei decizii de către inculpatul Antoniu Mihail urmează a fi executată în penitenciar de tip semiînchis.

În conformitate cu art. 90 Cod penal, pedeapsa închisorii stabilită conform prezentei decizii lui Antoniu Mihail se suspendă condiționat pe un termen de probă de 2 (doi) ani.

În temeiul lit. a) alin. (6) art. 90 Cod penal, Antoniu Mihail se obligă să nu-și schimbe domiciliul fără acordul organului competent.

În rest sentința a fost menținută.

4.1. Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că, prezenta cauză a fost judecată de către instanța de fond în temeiul art. 364¹ Cod de procedură penală, prin cererea depusă până la începerea cercetării judecătorești, potrivit căreia inculpatul a recunoscut în totalitate faptele indicate în rechizitoriu.

Instanța de apel a constatat că, instanța de fond a stabilit corect starea de fapt și de drept, ce corespunde probelor din dosar, care au fost apreciate corect, încadrând just acțiunile inculpatului Antoniu Mihail în baza dispozițiilor art. 201¹ alin. (1) lit. b), art. 320¹ și art. 320¹ Cod penal.

Concluzia descrisă se confirmă prin probe pertinente și concludente care au fost cercetate de instanța de fond și care în ansamblul lor, din punct de vedere al coroborării, dovedesc cu certitudine vinovăția inculpatului de săvârșirea infracțiunilor incriminate.

În ceea ce privește chestiunea ridicată în apel de către apărare cu referire la examinarea posibilității aplicării în privința inculpatului Antoniu Mihail a instituției amnistiei în privința infracțiunilor prevăzute la art. 320¹ și art. 320¹ Cod penal, instanța de apel a reținut următoarele.

În conformitate cu prevederile art. 389 alin. (4) pct. 2) Cod de procedură penală, sentința de condamnare se adoptă cu stabilirea pedepsei și cu liberarea de executarea ei în cazul amnistiei conform art. 107 din Codul penal și în cazurile prevăzute în art. 89 alin. (2) lit. a), b), c), e), f) și g) din Codul penal.

Conform art. 107 alin. (1) Cod penal, amnistia este actul ce are ca efect înlăturarea răspunderii penale sau a pedepsei fie reducerea pedepsei aplicate sau comutarea ei.

La caz, instanța de apel a reținut că, în cadrul examinării cauzei în ordine de apel inculpatul Antoniu Mihail și-a recunoscut vina și prin cerere scrisă a solicitat aplicarea în privința sa a actului de amnistie, astfel, s-a constatat că la cazul dedus judecății în privința infracțiunilor prevăzute la art. 320¹ și art. 320¹ Cod penal, sunt aplicabile prevederile art. 2 alin. (1) din Legea nr. 243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

Prin urmare, luând în considerație că pe parcursul examinării cauzei penale a fost stabilită cu certitudine vinovăția inculpatului Antoniu Mihail în comiterea infracțiunilor prevăzute la art. 320¹ și art. 320¹ Cod penal, infracțiuni care au fost comise până la intrarea în vigoare a Legii nr. 243 din 24.12.2021, pentru care legea penală prevede pedeapsa maximă a închisorii de până la 3 ani, inculpatul și-a recunoscut vina și și-a dat acordul la aplicarea actului de amnistie, constatându-se lipsa temeiurilor prevăzute la art. 6 alin. (1) din Legea nr. 243 din 24.12.2021 care ar împiedica aplicarea actului de amnistie de către instanța de judecată, instanța de apel a conchis asupra liberării lui Antoniu Mihail de la executarea pedepsei sub formă de închisoare pe un

termen de 5 (cinci) luni, stabilite pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 320¹ Cod penal (pe episodul din 14.08.2020) și sub formă de închisoare pe un termen de 5 (cinci) luni, stabilite pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 320¹ Cod penal (pe episodul din 08.10.2020), or, amnistia este actul ce are ca efect înlăturarea răspunderii penale, a executării pedepsei, precum și altor consecințe ale condamnării.

Reieșind din conținutul apelului formulat de către partea apărării a rezultat că, sentința primei instanțe este contestată și sub aspectul individualizării pedepsei penale aplicate în baza art. 201¹ alin. (1) lit. b) Cod penal, în acest sens solicitându-se aplicarea unei pedepse non privative de libertate.

Instanța de apel, verificând chestiunea individualizării pedepsei penale în privința inculpatului a constatat că, instanța de fond a acordat deplină eficiență prevederilor art. art. 6, 7, 61, 75 Cod penal, respectiv, a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul săvârșirii acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele care atenuează ori agravează răspunderea penală, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Reieșind din circumstanțele cauzei, instanța de apel a apreciat că, prima instanță just a conchis că scopul pedepsei, constând în formarea unei atitudini corecte față de munca, ordinea de drept și regulile de conviețuire socială, nu poate fi atins decât prin stabilirea față de Antoniu Mihail a pedepsei sub formă de închisoare, prevenind astfel reiterarea comportamentului infracțional și protejarea societății prin prevenirea recidivei.

În continuare, reieșind din textul apelului înaintat de partea apărării, instanța de apel a conchis a fi întemeiată solicitarea apărării privind aplicarea în privința inculpatului Antoniu Mihail a pedepsei sub formă de închisoare, cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, din următoarele considerente.

Instanța de apel, ghidându-se de principiul echității pedepsei penale, a conchis irațională executarea pedepsei cu închisoare de către Antoniu Mihail și în temeiul art. 90 Cod penal a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un termen de 2 (doi) ani, în perioada respectivă ultimul urmând să dea dovadă de o responsabilitate civică și socială la nivel maxim, iar prin comportament ireproșabil și utilitate publică să demonstreze lipsa necesității de a pune în executare pedeapsa cu închisoarea.

În concluzie, instanța de apel a statuat că, pedeapsa sub formă de închisoare cu executare reală stabilită în privința lui Antoniu Mihail este una prea aspră în raport cu faptele comise și personalitatea inculpatului, or, deși Antoniu Mihail anterior a fost condamnat pentru comiterea unor infracțiuni similare, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității, aceasta nu obligă instanța de

judecată să-i stabilească inculpatului cea mai aspră pedeapsă, fără a analiza și posibilitatea aplicării în privința inculpatului a alternativelor la detenție după cum ne sugerează practica CEDO.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți Pasat Liliana, care indicând temeiul pentru recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, solicită casarea totală a deciziei, cu trimiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

5.1. În argumentarea celor solicitate invocă că, decizia instanței de apel, ce ține de încetarea procesului penal în privința lui Antonciuc Mihail, în temeiul art. 2 al Legii cu privire la amnistie în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, nr. 243 din 24.12.2021, pe art. art. 320¹ Cod penal, și aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal pe art. 201¹ alin. (1) lit. b) Cod penal, o considerăm ilegală și neîntemeiată.

Noțiunea de amnistie se regăsește în art. 107 Cod penal, unde se stipulează că aceasta reprezintă actul ce are ca efect înlăturarea răspunderii penale sau a pedepsei, fie reducerea pedepsei aplicate sau comutarea ei.

Prin urmare, luând în considerare, că o hotărâre judecătorească de aplicare a amnistiei nu constituie temei de reabilitare a persoanei (art. 285 alin. (2), 274 pct. 4) CPP), amnistia poate fi aplicată doar după cercetarea tuturor probelor și stabilirea vinovăției persoanei în comiterea infracțiunii incriminate, în ordinea art. 389 alin. (4) pct. 2) Cod de procedură penală, pe caz urmând a fi adoptată o hotărâre de condamnare cu liberarea, reducere ori comutare a pedepselor penale.

De asemenea, instanța de apel, dispunând suspendarea executării pedepsei cu închisoarea, a aplicat o pedeapsă prea blândă și neproportională inculpatului.

Instanța de apel a reținut că nu este rațional ca inculpatul Antonciuc Mihail să execute real pedeapsa cu închisoarea reieșind din personalitatea inculpatului și gravitatea infracțiunii, deși a reținut în sarcina inculpatului ca circumstanțe agravante - săvârșirea infracțiunii de către o persoană care anterior a fost condamnată pentru o infracțiune similară și săvârșirea infracțiunii în stare de ebrietate alcoolică, ori însăși aceste circumstanțe fac imposibilă aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal.

Anterior inculpatul a fost deja condamnat la o pedeapsă non-privativă de liberate (muncă neremunerată) iar pe calea corijării nu a stat continuând să comită infracțiuni, astfel concluzionăm că pedeapsa anterioară nu și-a atins scopul.

6. La recursul ordinar declarat, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, a depus referință avocatul Cojocar Rodica în numele

inculpatului, menționând că acesta urmează a fi declarat inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. Judecând recursul ordinar în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis, cu casarea totală a deciziei instanței de apel, și dispunerea rejudecării cauzei, în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată (*art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală*).

Din raportarea jurisprudenței naționale la cea a CtEDO rezultă că în cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile ce urmează să le soluționeze instanța de apel, hotărârea acesteia urmează a fi desființată, cu trimiterea cauzei la rejudecare, or eroarea de drept admisă în cadrul unei proceduri precedente, afectează echitatea procedurii și instanțele de recurs sunt obligate de a rectifica eroarea de procedură admisă de instanțele ierarhic inferioare, în caz contrar, art. 6 CEDO este încălcat (hotărârea CtEDO Leoni versus Italia).

Reieșind din temeiurile de drept ale recursului ordinar declarat, se reține că titularul invocă incidența cazurilor de casare prevăzute la pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală potrivit cărora hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii.

Verificând și analizând decizia instanței de apel, raportat la argumentele recurentului, Colegiul reține că acestea și-au găsit confirmare și statuează că instanța de apel și-a motivat soluția contradictoriu și partea descriptivă nu corespunde dispozitivului hotărârii.

Colegiul menționează că la întocmirea unei hotărâri, instanța trebuie să îndeplinească cerințele art. 394 Cod de procedură penală și să soluționeze toate chestiunile prevăzute în art. 385 și art. 397 Cod de procedură penală.

Potrivit art. 384 alin. (3) Cod de procedură penală, sentința instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată, iar conținutul ei se expune în mod consecvent, astfel ca noua situație să decurgă din cea anterioară și să aibă legătură logică cu ea.

Totodată, potrivit art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă printre altele și motivele adoptării soluției date.

La caz, prima instanță a examinat învinuirile aduse în fond și a adoptat soluția de condamnare a lui Antoniu Mihail în baza art. 201¹ alin. (1) lit. b), art. 320¹ și art. 320¹ Cod penal, cu aplicarea art. 84 alin. (1) Cod penal, la închisoare pe un termen de 1 an, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Criticând sentința pentru netemeinicie, apel a declarat avocatul Cojocar Rodica în numele inculpatului, prin care a solicitat stabilirea inculpatului Antoniu Mihail a unei pedepse non privative de libertate.

Ulterior, până la începerea examinării în fond a cererii de apel, inculpatul Antoniu Mihail a depus o cerere prin care a solicitat aplicarea în privința sa în partea învinuirii înaintate în baza art. 320¹ și art. 320¹ Cod penal a prevederilor Legii nr. 243 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

Instanța de apel, expunându-se asupra solicitărilor inculpatului, a conchis că starea de fapt concordă cu cea de drept, ultimul corect fiind recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 320¹ și art. 320¹ Cod penal, și a decis „*Se încetează procesul penal în cauza lui Antoniu Mihail recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 320¹ și art. 320¹ Cod penal, cu liberarea acestuia de la executarea pedepsei penale în temeiul art. 2 alin. (1) din Legea nr. 243 din 24 decembrie 2021, privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova*”.

Pentru a hotărî astfel, instanța de apel a făcut referire la art. 389 alin. (4) pct. 2) Cod de procedură penală, coroborat cu art. 107 alin. (1) Cod penal și art. 2 a Legii nr. 243 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, în vigoare 31 decembrie 2021 (*a se vedea pct. 4.1. a prezentei hotărâri*).

Cu toate că în descriptivul deciziei, instanța de apel, face referire la prevederile art. 389 alin. (4) pct. 2) Cod de procedură penală, care prevede că sentința de condamnare se adoptă cu stabilirea pedepsei și cu liberarea de la executarea ei în cazul amnistiei, conform art. 107 Cod penal și în cazurile prevăzute de art. 89 alin. (2) lit. a), b), c), e), f) și g) din Codul penal, în dispozitiv a pronunțat soluția de încetare a procesului penal în privința lui Antoniu Mihail recunoscut vinovat conform art. 320¹ și art. 320¹ Cod penal, cu liberarea acestuia de răspundere penală în temeiul art. 2 alin. (1) din Legea nr. 243 din 24 decembrie 2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

Colegiul penal lărgit găsește necesar a puncta că această statuare a instanței de apel contravine normelor penale și celor de procedură penală precum și practicii judiciare constante, or, chiar dacă se constată că sentința de condamnare este întemeiată (partea descriptivă a hotărârii), se conchide că procesele penale urmează a fi încetate (partea dispozitivă).

În corespundere cu art. 107 alin. (1) Cod penal, *amnistia este actul ce are ca efect înlăturarea răspunderii penale sau a pedepsei, fie reducerea pedepsei aplicate sau comutarea ei.*

Astfel, ținând cont de faptul că solicitarea de aplicare a actului de amnistie a intervenit la faza de judecare a apelului, instanța urma a adopta și pronunța o hotărâre în conformitate cu prevederile art. 389 alin. (4) pct. 2) Cod de procedură penală, potrivit cărora se adoptă o sentința de condamnare cu stabilirea pedepsei și cu liberarea de

executarea ei în cazul amnistiei conform art. 107 Cod penal, deoarece adoptarea unei sentințe de încetare a procesului penal (*art. 391 Cod de procedură penală*) este posibilă doar la faza punerii pe rol a cauzei (*art. 345 Cod de procedură penală coroborat cu art. 350 Cod de procedură penală*), în celelalte cazuri, hotărârea se adoptă în baza art. 389-390 Cod de procedură penală.

De asemenea, recurentul critică decizia contestată și în latura stabilirii pedepsei în baza art. 201¹ alin. (1) lit. b) Cod penal, cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, menționând că instanța de apel la stabilirea pedepsei nu a ținut cont de prevederile legale, de circumstanțele cauzei și a individualizat greșit pedeapsa, stabilindu-i o pedeapsă prea blândă.

În urma analizei deciziei instanței de apel sub aspectul menționat, în raport cu circumstanțele cauzei, Colegiul penal lărgit constată că instanța de apel pripit a ajuns la soluția de a-i stabili inculpatului Antonciuc Mihail o pedeapsă cu suspendarea condiționată a executării acesteia.

În continuarea concluziilor sale, instanța de recurs notează faptul că prin criterii generale de individualizare a pedepsei se înțeleg cerințele stabilite de lege, de care sunt obligate să se conducă instanțele de judecată la aplicarea fiecărei pedepse, pentru fiecare persoană vinovată în parte. Instanțelor de judecată, legea penală le acordă o posibilitate largă de aplicare în practică a principiului individualizării pedepsei penale, luând în considerație caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, persoana celui vinovat, circumstanțele ce atenuază sau agravează răspunderea, ținând cont de influența pedepsei aplicate asupra corectării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Persoanei declarate vinovate trebuie să i se aplice o pedeapsă, echitabilă, adică în limitele sancțiunii legii în baza căreia persoana a fost condamnată, iar după caz, instanța este în drept de a aplica și prevederile Părții Generale a Codului penal, inclusiv și ale art. 90 Cod penal, în cazul în care nu sunt careva impedimente.

Colegiul penal lărgit menționează că potrivit prevederilor art. 90 alin. (1) Cod penal, dacă la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție și de cel mult 7 ani pentru infracțiunile săvârșite din imprudență, instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului.

Prin urmare, termenul pedepsei, în afară de gravitatea infracțiunii săvârșite, se stabilește luând în considerație și personalitatea infractorului, care include date privind gradul de dezvoltare psihică, situația materială, familială sau socială, prezența sau lipsa

antecedentelor penale, comportamentul inculpatului până sau după săvârșirea infracțiunii.

În acest sens, Colegiul penal lărgit stabilește că, deși instanța de apel la adoptarea soluției de aplicare a suspendării condiționate a executării pedepsei cu închisoarea stabilite lui Antoniu Mihail, a indicat că inculpatul nu este la prima abatere de la legea penală și că anterior a fost condamnat pentru infracțiuni similare, pentru săvârșirea cărora i-a fost aplicată pedeapsa penală sub formă de muncă neremunerată, fapt ce nu la determinat pe inculpat să conștientizeze și să-și restabilească comportamentul său în societate, a ajuns la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită.

Împrejurările expuse atestă în mod lucid că instanța de apel nu a judecat cauza penală în condițiile legii, or toate aceste circumstanțe legate de persoana inculpatului Antoniu Mihail, demonstrează că în privința acestuia nu este efectiv realizat scopul legii penale de reeducare a inculpatului, prin aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, în condițiile în care acesta nu merge pe calea corijării, dar comite repetat infracțiuni.

Prin urmare, Colegiul penal lărgit conchide că decizia instanței de apel nu poate fi menținută, or ultima nu a ținut cont de toate aceste circumstanțe ale cauzei și cele legate de persoana inculpatului enunțate supra, iar pedeapsa stabilită inculpatului Antoniu Mihail în baza art. 201¹ alin. (1) lit. b) Cod penal, nu-și va atinge scopurile pedepsei penale, de restabilire a echității sociale, corectare și reeducarea inculpatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea inculpatului, cât și a altor persoane, mai mult acesta nu va conștientiza gravitatea acțiunilor sale, fapt dedus din acțiunile anterioare a inculpatului.

Deși legea nu îngrădește libertatea instanței de judecată de a-și forma convingerea cu privire la posibilitatea făptuitorului de a se corecta fără executarea efectivă a pedepsei, ea obligă instanța să-și motiveze hotărârea de suspendare condiționată a executării pedepsei, indicând expres acele motive pe care s-a întemeiat convingerea ei, lucru neefectuat de către instanța de fond. Din examinarea condițiilor în care instanța poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei în privința inculpatului, rezultă că aceasta nu este un drept al inculpatului, ci o facilitate din care instanța de judecată este liberă să aprecieze dacă este sau nu cazul să o acorde.

Astfel, Colegiul penal lărgit constată că instanța de apel a ignorat criteriile de individualizare a pedepsei, deoarece nu a studiat multilateral, în deplină măsură și obiectiv, toate circumstanțele și datele prezentate.

Dat fiind că încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanța de apel, constituie erori de drept prescrise în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și care nu pot fi corectate de către instanța de recurs, se impune soluția admiterii

recursului ordinar, casării totale a deciziei și dispunerea rejudecării cauzei în această parte de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care reglementează procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe corespunzător și în strictă conformitate cu prevederile legii penale și procesual-penale asupra tuturor circumstanțelor de fapt și de drept ale cauzei și să țină seama de cele invocate în prezenta decizie și nemijlocit de motivele casării acesteia, să înlăture omisiunile admise și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

8. În conformitate cu prevederile art. art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE:

Admite recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți Pasat Liliana, casează decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 03 mai 2022, în cauza penală privindu-l pe *Antoniuc Mihail XXXX*, și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac.

Decizia motivată pronunțată la *31 ianuarie 2023*.

Președinte:

Toma Nadejda

Judecători:

Guzun Ion

Catan Liliana

Diaconu Iurie

Boico Victor